

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 30. kesäkuuta 2020
(OR. en)

9265/20

COAFR 181
MAMA 83
CFSP/PESC 552
CSDP/PSDC 331
DEVGEN 89
SUSTDEV 82
ACP 64
CLIMA 134
ENV 389
COHOM 50
MIGR 60
WTO 113

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 30. kesäkuuta 2020

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 8942/1/20 REV 1

Asia: Afrikka

– Neuvoston päätelmät (30. kesäkuuta 2020)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä 30. kesäkuuta 2020 kirjallista menettelyä käyttäen hyväksytyt neuvoston päätelmät Afrikasta.

Neuvoston päätelmät Afrikasta

I Vahvempi EU–Afrikka-kumppanuus

Afrikka ja Eurooppa ovat luonnollisia kumppaneita, joita yhdistää historia, maantiede ja kulttuuri. EU ja Afrikan unioni (AU) ovat luoneet ainutlaatuisen kumppanuuden, jonka perustana ovat yhteiset arvot ja yhteinen sitoutuminen alueelliseen integraatioon ja tehokkaaseen monenvälisyyteen.

Afrikan vauraus, rauha ja selviytymiskyky on yksi EU:n olennaisista ulkopoliittisista tavoitteista. EU on Afrikan johtava kumppani kaupassa ja investoinneissa sekä toimissa, jotka liittyvät turvallisuuteen, energia-alaan, vihreään siirtymään, kehitysyhteistyöhön ja humanitaariseen apuun sekä kestäväen kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman täytäntöönpanoon. EU haluaa päättäväisesti vahvistaa suhteita Afrikan maihin ja AU:hun sekä rakentaa vahvempaa poliittista kumppanuutta, jonka perustana ovat yhteiset intressit ja sitoumukset, vastavuoroisuus, jaettu vastuu ja yhteiset toimet ja joka tukee sekä Euroopan että Afrikan pyrkimyksiä. Yhteinen tiedonanto *Tavoitteena kokonaisvaltainen EU–Afrikka-strategia* antaa erinomaisen pohjan uuden kunnianhimoisen kumppanuuden käynnistämiseksi Afrikan kanssa. Seuraava EU–AU-huippukokous on käännekohta näihin tavoitteisiin tähtäävän kattavan yhteisen strategian uudistamiseksi.

Kumppanuuden tiivistäminen entisestään seuraavilla osa-alueilla on vahvasti EU:n edun mukaista:

- monenvälisyys. Niin Afrikan kuin Euroopankin ääni on sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestyksen, ihmisoikeuksien, oikeusvaltioperiaatteen ja demokratian edistämisen avain;
- rauha, turvallisuus ja vakaus. Afrikan mantereen rauha ja selviytymiskyky hyödyttää myös suoraan Eurooppaa;
- kestävä ja osallistava kehitys. Globaalit haasteet, kuten ilmastonmuutos, vihreä siirtymä, ympäristönsuojelu, luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen, globaali terveys ja sukupuolten tasa-arvo, edellyttävät kiireellisesti yhteisiä toimia;

- kestävä talouskasvu. Euroopan ja Afrikan keskinäinen kauppa ja investoinnit voivat luoda kestäviä työpaikkoja ja kasvua molemmissa maanosissa.

Covid-19-pandemian myötä maailmanlaajuisten toimien sekä EU:n ja Afrikan kumppanuuden tarve on edelleen korostunut. Elpyminen tarjoaa tilaisuuden rakentaa yhteiskunnista entistä toimivampia, vihreämpiä ja kestävämpiä. EU antaa tunnustusta AU:n nopealle toiminnalle ratkaisujen löytämiseksi kriisiin. Team Europe -toimintatavan mukaisesti EU seisoo afrikkalaisten kumppanien rinnalla ja pyrkii tukemaan käynnissä olevia humanitaarisia toimia muun muassa EU:n humanitaarisen ilmasillan kautta ja helpottamaan sosioekonomisia vaikutuksia tukemalla etenkin vähiten kehittyneitä maita ja hauraita valtioita. EU tekee yhteistyötä kaikkien afrikkalaisten kumppaniensa kanssa julkisten terveys-, vesi- ja sanitaatiojärjestelmien sekä valmius- ja reagointikyvyn parantamiseksi. Tähän sisältyy muun muassa afrikkalaisen lääketieteellisuuden kehittäminen sekä yhteistyö endeemisiä tartuntatauteja koskevassa tutkimuksessa ja innovoinnissa. Koska Afrikan valtioilla on mittava kokemus pandemioiden hillitsemisessä, myös globaaliin terveyteen liittyvän tiedon jakaminen ja yhteistyö voi hyödyttää molempia osapuolia. EU aikoo tukea ACT Accelerator -yhteistyötä, jotta testien, hoitojen ja rokotteiden jakaminen tapahtuisi tasapuolisesti ja kohtuullisella hinnalla siinä vaiheessa, kun niitä on saatavilla. G7- ja G20-ryhmän sekä Pariisin klubin ajama velanhoidon keskeyttäminen on myös tärkeä toimenpide, joka helpottaisi painetta ja mahdollistaisi nopeammat toimet, ja kaikkien toimijoiden olisi pantava se nopeasti täytäntöön. EU kehottaa jälleen koordinoituihin kansainvälisiin velkahelpotustoimiin.

II Kunnianhimoiset prioriteetit

EU pitää suuressa arvossa pitkäaikaista yhteistyötään afrikkalaisten kumppanien kanssa. EU:n ohjelmien ja investointien perustana on vuoropuhelu, avoimuus, luottamus, laatu, kestävyys ja omistajuus. Neuvostolla on EU:n ja Afrikan kumppanuuden tulevaa vaihetta varten seuraavat prioriteetit:

- i) **Monenvälisyys ja sääntöpohjainen kansainvälinen järjestys:** yhteistyö voi antaa EU:lle ja Afrikalle suuremman painoarvon globaalissa toimintaympäristössä. YK:n puitteissa toteutuvan tehokkaan monenvälisyyden varmistaminen on EU:n ulkopolitiikan kulmakivi. EU pyrkii syventämään kumppanuuttaan Afrikan kanssa, jotta monenvälistä järjestelmää voitaisiin edistää, mukauttaa ja tarvittaessa uudistaa. Tätä varten EU toivoo afrikkalaisten kumppanien kanssa tehtävän yhteistyön ja koordinoinnin tiivistämistä entisestään monenvälisillä foorumeilla. EU muistuttaa olevansa sitoutunut Afrikan kanssa yhteistyöhön, jolla varmistetaan kaikkien ihmisoikeuksien ja muiden kansainvälisten oikeudellisten velvoitteiden kunnioittaminen maailmanlaajuisesti sekä edistetään avointa, sääntöihin perustuvaa monenvälistä kauppajärjestelmää etenkin WTO:n uudistuksen myötä.
- ii) **Demokratia, hyvä hallinto, oikeusvaltioperiaate, ihmisoikeudet, sukupuolten tasa-arvo** ja osallistava yhteiskunta ovat rauhan, vakauden, kestävän kehityksen ja ketään ei jätetä -periaatteen edellytys niin Afrikassa kuin EU:ssakin. EU haluaa tehostaa vuoropuhelua Afrikan kanssa näiden arvojen ja periaatteiden vahvistamiseksi. Tältä osin EU jatkaa kumppanuutta AU:n kanssa afrikkalaisen hallintorakennemallin edistämiseen tähtäävissä toimissa. Olennaista on kansalaisyhteiskunnan ja nuorten osallistuminen kestävän, osallistavan ja rauhanomaisen yhteiskunnan kehittämiseen. Kestävän kehityksen, talouskasvun, rauhan ja turvallisuuden kannalta keskeisiä tekijöitä ovat sukupuolten tasa-arvo sekä naisten ja tyttöjen voimaannuttaminen, naisten ja tyttöjen kaikkien ihmisoikeuksien takaaminen, kaikkien syrjinnän ja syrjäytymisen muotojen sekä kaiken seksuaalisen ja sukupuoliperusteisen väkivallan torjuminen ja naisten ja tyttöjen merkityksellinen osallistuminen. EU on edelleen sitoutunut kaikkien ihmisoikeuksien edistämiseen, suojeluun ja toteuttamiseen sekä Pekingin toimintaohjelman ja kansainvälisen väestö- ja kehityskonferenssin ICPD:n toimintaohjelman ja niihin liittyvien tarkistuskonferenssien tulosten täydelliseen ja tehokkaaseen täytäntöönpanoon ja on myös sitoutunut seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin tässä yhteydessä. Edellä esitetty huomioon ottaen EU vahvistaa olevansa sitoutunut edistämään ja suojelemaan jokaisen yksilön oikeutta hallita täysin omaan seksuaalisuuteensa ja seksuaali- ja lisääntymisterveyteensä liittyviä kysymyksiä ja päättää niistä vapaasti ja vastuullisesti ilman syrjintää, pakottamista tai väkivaltaa, sekä kyseisen oikeuden toteutumiseen. Lisäksi EU korostaa, että kaikilla pitäisi olla mahdollisuus saada kohtuulliseen hintaan laadukasta ja monipuolista seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvää tietoa, koulutusta, kattava seksuaalikasvatus mukaan lukien, ja terveydenhoitopalveluita.]

iii) **Rauha, turvallisuus ja vakaus:** EU toteaa, että Afrikalla on ensisijainen vastuu rauhan ja vakauden edistämisessä maanosassa, mikä on vahvistettu "Silencing the Guns" -aloitteella, ja tehostaa samalla tukeaan afrikkalaisille toimille, kuten Afrikan rauhan ja turvallisuuden rakenteille. AU:n ja EU:n rauhaa, turvallisuutta ja hallintoa koskevassa yhteisymmärryspöytäkirjassa vahvistetaan turvallisuuden, hyvän hallinnon ja oikeusvaltioperiaatteen sekä konfliktien ehkäisyn ja ratkaisemisen väliset yhteydet. EU painottaa erityisesti ihmisoikeuksien ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden edistämistä ja kunnioittamista sekä periaatteellista humanitaarista pääsyä konfliktialueille. EU tukee kokonaisvaltaista ihmisoikeusperustaista lähestymistapaa, johon sisältyy epävakauden perimmäisiin syihin puuttuminen ja toimet konfliktien kaikissa vaiheissa. EU antaa edelleen tukea Afrikan johdolla toteutettaville rauhanoperaatioille. EU on edelleen sitoutunut vahvistamaan afrikkalaisten kumppaneiden valmiuksia tekemällä turvallisuusyhteistyötä, johon sisältyvät sotilaalliset valmiudet, kriisinhallinta, koulutus, kalusto ja rahoitus ja joka noudattaa kansallisia oikeudellisia ja perustuslaillisia velvoitteita. EU on valmis vahvistamaan yhteistyötä Afrikan kanssa terrorismin, väkivaltaisen ääriajattelun, merenkulurikosten ja merirosvouksen, laittomien aseiden ja rahoitusvarojen virtojen, salakuljetuksen, väestön pakkosiirtojen, kyberrikollisuuden ja disinformaation torjunnassa. EU jatkaa yhdessä Afrikan kanssa YK:n, AU:n ja EU:n yhteistyön syventämistä. EU muistuttaa tukeansa YK:n Naiset, rauha ja turvallisuus -toimintaohjelmaa, nuoriso-, rauha- ja turvallisuusagendaa sekä siviilien suojelua ja lasten oikeuksien suojelua aseellisissa selkkauksissa koskevia asiakokonaisuuksia. EU tukee YK:n pääsihteerin kehotusta maailmanlaajuiseen tulitaukoon.

iv) Kauppa ja investoinnit: Euroopan ja Afrikan kestävä ja osallistava talouskasvu hyödyttää näitä molempia naapurimantereita. Covid-19:n tuhoisa vaikutus Afrikan talouksiin korostaa tarvetta kestäviin investointeihin, kestävään kauppaan ja vahvempaan yksityissektoriin. EU on valmis tukemaan edelleen talouden monipuolistamista ja teollisuuden muutosta Afrikan mantereella. Olisi kannustettava vastavuoroisiin ja Afrikan sisäisiin investointeihin, joita tehdään erityisesti tuotantoketjujen rakenteelliseen organisointiin.

Taluskumppanuussopimukset ja muut EU:n ja afrikkalaisten kumppanien väliset kauppasopimukset ovat keinoja saavuttaa vastavuoroista talouskasvua. EU antaa kiitosta Afrikan mantereeseen vapaakauppa-alueen käynnistämiseksi; sen avulla on mahdollista vauhdittaa Afrikan sisäistä kauppaa ja edistää kestävä kasvua sekä ihmisarvoisia työpaikkoja, ja se voisi pitkällä aikavälillä johtaa kattavaan maanosien väliseen vapaakauppasopimukseen. EU tukee Afrikan mantereeseen vapaakauppa-alueen täytäntöönpanoa ja on valmis jakamaan erityisosaamistaan. EU:n ja Afrikan talous- ja kauppasuhteiden vahvistaminen edellyttää myös jatkuvaa vuoropuhelua liiketoimintaympäristöstä ja investointiolosuhteista, mukaan lukien tasapuoliset taloudelliset toimintaedellytykset, normit ja standardit, teollis- ja tekijänoikeuksien suojele, moitteeton julkinen varainhoito sekä korruption, laittomien rahavirtojen, veronkierron ja verovilpin torjunta. Kestäviin yhteysjärjestelmiin sekä kestävään maatalouteen, kalastukseen ja metsänhoitoon tehtävät investoinnit ovat yhteisen edun mukaisia. Yhteistyön lisääminen tutkimus-, tiede-, teknologia- ja innovointialoilla kuuluu olennaisesti kaikkiin näihin tavoitteisiin.

v) Investointi ihmisiin: EU aikoo jatkossakin investoida ihmisiin ja voimaannuttaa heitä, erityisesti nuoria, naisia ja tyttöjä, tukeakseen kestävä kasvua ja hyödyntääkseen väestöosinkoa. Tämä vaatii lisäponnisteluja, joiden tavoitteena on köyhyyden ja kasvavan sosioekonomisen eriarvoisuuden poistaminen ja selviytymiskyvyn parantaminen erityisesti kaikkein heikoimmassa asemassa olevien keskuudessa. Avoimen ja tasa-arvoisen laadukkaan koulutuksen takaaminen kaikille, mukaan lukien paikallisten markkinoiden tarpeita vastaava korkeamman asteen koulutus ja ammatillinen koulutus, on nuorten tulevaisuudennäkymien ennakoedellytys. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä sinne, missä tarve on suurin ja missä voidaan saavuttaa suurin vaikutus, etenkin vähiten kehittyneisiin maihin sekä hauraisiin ja konflikteista kärsiviin maihin. Lisäksi EU korostaa, että on käsiteltävä niiden maiden tilanteiden moninaisuutta ja erityisiä haasteita, jotka nousevat alhaisen tulotason maiden ryhmästä keskitulotason maiden ryhmään.

- vi) Vihreä siirtymä:** ilmastonmuutos ja ympäristön tilan heikkeneminen edellyttävät kollektiivisia toimia. EU ja Afrikka ovat keskeisiä liittolaisia Pariisin sopimuksen ja sen täysimääräisen täytäntöönpanon tukemisessa, kunnianhimoisempien ilmastotoimien edistämisessä ja rahoitusvirtojen siirtämisessä. Tehostettu koordinointi ennen ensi vuonna pidettävää YK:n ilmastokokousta (COP 26) olisi keskeistä tämän olennaisen globaalin tavoitteen saavuttamiseksi. EU on valmis tukemaan edelleen päästöjen vähentämiseen tähtäävien lyhyen ja pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista ja kansallisten sopeutussuunnitelmien laatimista. Parannettu ja vihreä EU:n ja Afrikan välinen kumppanuus sellaisilla aloilla kuin puhtaat ja uusiutuvat energialähteet, energiatehokkuus, vesihuolto, liikennejärjestelmät ja muut vihreät investoinnit, tarjoaa suuria mahdollisuuksia talouskasvun ja työpaikkojen luomiseen molemmilla mantereilla. EU pyrkii tehostamaan Afrikan kanssa osallistavan ja oikeudenmukaisen siirtymän alalla tekemäänsä yhteistyötä. Siirtymän tavoitteena on ilmastoneutraalius ja kiertotalous sekä luonnonvarojen kestävä hoito. Erityiset haavoittuvuudet ja valmiudet huomioon ottaen EU haluaa kehittää yhdessä Afrikan kanssa innovatiivisia ratkaisuja resurssien niukkuuteen, luonnon monimuotoisuuden vähenemiseen, aavikoitumiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen. Yhdessä EU ja Afrikka voivat paremmin edistää valtamerten kestävä hallinnointia. Lisäksi EU ja Afrikka voivat vastata veteen liittyviin haasteisiin painottaen veden roolia yhtenä sosiaalisen ja taloudellisen kestäkyvyn avaintekijänä erityisesti elintarvike- ja ravitsemusturvan yhteydessä.
- vii) Digitalisaatio:** EU haluaa tavoitella yhdessä Afrikan kanssa osallistavaan digitaalitalouteen ja -yhteiskuntaan liittyvän, yhteisiin periaatteisiin pohjautuvan vision toteutumista. EU tukee Afrikan digitalisaatitavoitetta ja sen pyrkimyksiä kehittää uusia afrikkalaisia ratkaisuja digitaalitalouden vauhdittamiseksi. EU ja Afrikka voivat yhdessä julkiselta ja yksityiseltä sektorilta, kansalaisjärjestöistä ja tiedemaailmasta tulevien asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa käsitellä yhteisiä mahdollisuuksia ja haasteita, jotka liittyvät digitaalisen tulevaisuuden rakentamiseen. Tähän kuuluu yhteistyö kyberturvallisuuden ja demokraattisen integriteetin alalla, digitaalisen kuilun kuominen umpeen, tietojen puutteellisuuden torjunta, sähköiseen kaupankäyntiin osallistuminen, kehitystä edistävän digitalisoinnin tukeminen, digitaalisten taitojen vahvistaminen sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojele verkossa. EU ja Afrikka voivat tehdä yhteistyötä myös sähköisissä hallintoratkaisussa auttaakseen vahvistamaan viranomaispalvelujen tehokkuutta, vastuuvollisuutta ja saavutettavuutta.

- viii) Inhimillinen ulottuvuus:** usean sidosryhmän muodostaman EU–Afrikka -kumppanuuden ytimessä on ihmiskeskeinen toimintatapa, jossa pidetään arvossa ihmisten välisistä yhteyksistä saatavia hyötyjä sekä suhteita paikallisiin toimijoihin ja varmistetaan kansalaisyhteiskunnan aktiivinen osallistuminen. Euroopassa ja Afrikassa olevilla maahanmuuttajayhteisöillä on keskeinen rooli vuoropuhelun ja paremman kulttuurienvälisen keskinäisen yhteisymmärryksen edistämiseksi. Lisämahdollisuuksia voivat tarjota vaihto-ohjelmien laajentaminen, opiskelijoiden ja tutkijoiden liikkuvuus, koulutus- ja tiedealan kumppanuudet, apurahat, yhteenliitettävyyden, ystävyystoiminta sekä kulttuurivaihtojen, kulttuurienvälisen vuoropuhelun ja kielellisen monimuotoisuuden edistäminen. EU on sitoutunut torjumaan rajojensa sisä- ja ulkopuolella rasismia, rotusyrjinnän ja muukalaisvihan kaikkia muotoja ja niihin liittyvää suvaitsemattomuutta.
- ix) Muuttoliike ja liikkuvuus,** sekä näiden mannerten sisällä että niiden välillä, merkitsee mahdollisuuksia ja haasteita. Ne edellyttävät, että sovelletaan tasapainoista, johdonmukaista ja kokonaisvaltaista toimintatapaa, jota ohjaavat solidaarisuuden, kumppanuuden ja jaetun vastuun periaatteet, EU:n toimivallan ja kansallisen toimivallan mukaisesti ja noudattaen kansainvälistä oikeutta ihmisoikeudet mukaan lukien. EU:n ja Afrikan välinen tehostettu yhteistyö on tarpeen, jotta voidaan puuttua pakkomuuton ja laittoman muuttoliikkeen perimmäisiin syihin, parantaa suojelevalmiuksia alueella, ehkäistä laitonta muuttoliikettä, torjua ihmissalakuljetus- ja ihmiskauppaverkostoja, helpottaa takaisinottoa, paluuta ja uudelleenkotoutumista, varmistaa kansainvälinen suojeleminen ja käyttää laillisia muuttoliikekanavia. Maanosien ja alueiden tasolla sekä kahdenvälisesti käytävissä muuttoliikettä ja liikkuvuutta koskevissa vuoropuheluissa olisi tarpeen mukaan käsiteltävä tarkemmin sekä maanosien sisäisiä että niiden välisiä näkökohtia. EU:n näkemyksen mukaan rahalähetysten kustannuksia olisi alennettava edelleen.

III Kohti yhteisiin tavoitteisiin perustuvaa yhteistä strategiaa

Lähikuukaudet ovat tärkeitä EU:n ja Afrikan välisten suhteiden tulevaisuuden kannalta. Tulevat maanosien välillä pidettävät korkean tason kokoukset tarjoavat tilaisuuden työskennellä yhdessä vastavuoroisuuteen sekä yhteisiin intresseihin ja arvoihin perustuvan uudistetun kumppanuuden kehittämiseksi. EU:n ja sen afrikkalaisten kumppanien on varmistettava johdonmukaisuus nykyisten ja tulevien sopimusten kanssa, mukaan lukien Cotonoun sopimuksen tuleva seuraaja. Jotta tuleville valmisteluille voitaisiin tarjota yhdenvertainen perusta, EU toivoo afrikkalaisilta kumppaneiltaan aloitetta, jossa esitellään niiden tulevaa suhdetta koskevat intressit ja odotukset. EU aikoo tehostaa avointa ja osallistavaa vuoropuhelua molempien maanosien kansalaisten, kansalaisjärjestöjen, maahanmuuttajayhteisöjen, nuorten, yksityisen sektorin toimijoiden sekä johtavien ajattelijoiden ja päättäjien kanssa. Se odottaa pääsevänsä työskentelemään afrikkalaisten viranomaisten kanssa niin tulevassa AU:n ja EU:n ministerikokouksessa kuin muissakin yhteyksissä sellaisten yhteisten, kunnianhimoisten ja konkreettisten aloitteiden hyväksymiseksi, jotka tekevät lokakuussa pidettävästä EU:n ja AU:n välisestä huippukokouksesta merkittävän etapin matkalla Euroopan ja Afrikan toiveita vastaavaan syvempään ja vahvempaan kumppanuuteen.
